Anul LXXXVII — Sibiu 12 Februarie 1939 — Nr. 7

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Creștinism practic

Noua lege a Serviciului Social e menită să concentreze toate energiile răslețe în scopul ridicării satelor și să creeze condițiuni prielnice de propășire spirituală, culturală și economică în sânul păturii țărănești.

Serviciul Social se execută prin Căminele culturale — spune legea în Cap. IV, art. 8; iar scopul acestuia e: de a ajuta, întări și adânci acțiunea Bisericii, a școalei și a autorităților de stat. Va coordona și unifica toate activitățile desfășurate în sat de organele de stat și sociale, prin desvoltarea armonică:

1. «A culturii sănătății, prin preîntâmpinarea și combaterea bolilor, precum și prin educația fizică a poporului;

2. A culturii muncii, prin îndrumarea ei către o mai bună producție;

3. A culturii minții, sufletului și de educație națională, pe toate tărâmurile vieții obștești».

E lucru cert că progresul unei țări nu constă din strângerea la orașe a bogățiilor și a confortului civilizației. Ci propășirea unei țări — cum este țara noastră cu 80% populație rurală — constă din bunăstarea păturii țărănești și din transformarea vieții dela țară și îndrumarea ei pe calea propășirii spirituale și economice.

Biserica noastră ardeleană a înțeles acest postulat și întreaga activitate inaugurată sub păstorirea neuitatului mitropolit Șaguna a isvorât dintr'un luminat *creștinism practic.*

Biserica și școala confesională au fost pârghiile de temelie ale renașterii din veacul trecut. Și alăturea de acestea a fost Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român.

Cu drept cuvânt spunea marele Ierarh în scrisorile Sale apologetice: «Școlile și institutele literare sunt partea esențială a Bisericii», în lupta grea de existență, sub stăpânire străină.

Din idealismul oamenilor bisericii au luat ființă în veacul trecut: prima reuniune a meseriașilor români, reuniunea agricolă, băncile populare, expozițiile industriale și agricole și acele minunate expoziții de copii mici, organizate prin satele din județul Sibiului.

Statul strein nu ne-a ajutat și ceice conduceau aceste acțiuni se mulțumiau să nu fie împiedecați a face binele, pe care-l doriau să-l realizeze pentru propășirea poporului.

Aveam atunci un suflet dar ne lipsiau mijloacele; după răsboiu am avut mijloacele dar a lipsit sufletul vrednic de ele.

Orașul a devenit un factor mai important decât satul.

Biserica noastră n'a încetat să se îngrijească de soartea populației dela țară. Dupăce școala a fost statificată, a creat așezăminte nouă pe seama credincioșilor dela țară: Oastea Domnului pentru înviorarea vieții religioase, Societatea Sf. Gheorghe a tinerimii adulte, Reuniunile de femei și Casele culturale. O importantă operă socială în spitale și orfelinate, o cruciadă susținută în contra plăgilor sociale și morale, cari bântue societatea fac din biserică cel mai însemnat centru de gravitațiune al serviciului social.

Biserica nu cuprinde întreagă populația de sub stăpânirea Statului. Și nu are la îndemâna sa nici mijloacele, de care dispune Statul.

Serviciul social de stat va avea tot sprijinul Bisericii. Ambele urmăresc aceiași țintă: Salvarea Satului, în care s'a păstrat sufletul, graiul și întreg patrimoniul spiritual al neamului.

Isus ne desleagă legăturile morții

Domnul Isus întâlnește într'o sinagogă pe o biată femee care de 18 ani era stăpânită de un duh de neputință. Ajunsese cu totul gârbovită neputând nicidecum să-și îndrepte spatele. Cu mare greutate se târa până la sinagogă să se roage lui Dumnezeu. Aci o întâlnește Domnul Isus și întinzându-și mânile peste ea i-a zis: „Femee, ești deslegată de neputința ta". Și ea s'a vindecat îndată.

Așa dar vindecarea aceasta săvârșită de Domnul Isus n'a fost decât o deslegare a legăturilor cu cari Satana o ținea legată de 18 ani pe biata femee. Doctorii ar fi zis că femeia gârbovită suferea de cine știe ce boală. Domnul Isus ne spune însă că neputința și gârbovirea îi venea bietei femei de legăturile nevăzute cu care diavolul o ținea legată de 18 ani. (Luca 13, 16.)

Deci diavolul poate să ne chinuiască trupul cu legături ascunse și cu duhuri de neputință. Uneori diavolul intră însuși în om și-l muncește. Desigur însă că puterea diavolului asupra noastră e mărginită, și el nu poate intra decât unde găsește ușa deschisă și unde i-se deschide când bate. Și cu ce se ocupă diavolul decât că aleargă fără odihnă cu fel de fel de amăgiri să-i deschidă oamenii ușile sufletelor să intre la ei.

Ah, dar lucrul acesta ar trebui să ne înspăimânte. Căci dacă legăturile diavolului pot să se întindă asupra trupului nostru și să-l chinuiască atât de mult, apoi cu atât mai primejdioase sunt aceste legături diavolești când ele se întind asupra sufletelor noastre schimonosindu-le cu grozave gârboviri și cu urâte duhuri de neputință.

Și într'adevăr diavolul râvnește numai la sufletul nostru chiar și atunci când se atinge de trup. Legăturile diavolului sunt de atât de multe feluri și atât de ascunse și viclene, încât nici nu bagi de seamă că unele din ele ți-au cuprins sufletul și ți-l țin mereu legat. Ah, dacă nu ne-am fi obișnuit cu aceste legături ale morții și dacă am vedea felurite gârboviri ale sufletelor noastre, cari nu ne lasă să ne îndreptăm toate gândurile către Domnul Isus și să ne alipim cu totul de el prin lepădare de sine, — dacă am avea o sănătoasă vedere sufletească, atunci ne-am spăimânta văzând sufletele noastre atât de schimonosite, cuprinse de atâtea duhuri de neputință și legate cu atâtea legături ale lumii și ale Satanii.

De pildă, noi nu ne putem ierta unii altora. Asta arată că suntem cuprinși de un rău, duh de neputință. Noi n'avem destulă dragoste, destulă smerenie, destulă pocăință, destulă milă și milostivire. Iată atâtea duhuri de neputință cu cari diavolul ne ține legați de el și nu ne lasă să ne apropiem deplin de Domnul Isus.

Și ne sbatem mereu cuprinși de atâtea legături diavolești. Ne târâm pe drumul vieții cu sufletele gârbovite de atâtea duhuri de neputință. Uneori simțim aceste legături ale morții. Și am vrea să ieșim din ele. Ne ducem la biserică, mergem la adunările Oastei Domnului. Ba, după o vreme ni-se pare că ne-am mai desfăcut de legăturile acestea grele, că ne-am isbăvit de unele neputințe ale sufletului nostru. Dar diavolul e viclean. Ne mai slăbește câte puțin ațele legăturilor lui, cum slobozesc copiii sforile cu cari se înalță smeii de hârtie în vânt, sau pasările pe cari le-au prins și le lasă să sboare cu o ață legată de picior. Și nouă ni se pare că am scăpat de legăturile păcatelor. Dar de cele mai multeori ne înșelăm. De cele mai multeori n'am făcut

* FOIȘOARA *

Crăciun și An-Nou englez

Viața profund religioasă a credinciosului popor englez este fapt îndeobște cunoscut. Ceice au avut fericitul prilej de a trăi temporar în mijlocul lui, au putut verifica de visu acest adevăr. Numărându-ne printre aceștia, socotim că nu săvârșim lucru de prisos, încercând — pentru informarea cetitorilor noștri — să spicuim câte ceva din întregul manifestărilor de trăire religioasă a acestui popor. Și de data aceasta ne propunem să conturăm, în puține cuvinte, modul în care poporul englez înțelege să prăsnuiască slăvita întrupare a cuvântului lui Dumnezeu, ca și simțemintele cu cari însoțește expierea unui An-Vechiu și sosirea celui nou.

Grija de căpetenie a fiecărui credincios englez în preajma Nașterii-Domnului este de a se pregăti cât mai bine duhovnicește pentru această mare sărbătoare a creștinătății. Mărturisirea păcatelor, asistarea aproape zilnică la sfânta Liturghie, împărtășirea cu sfintele Taine, rugăciuni stăruitoare și meditații adânci, constitue ansamblul de exerciții spirituale pe cari orice fiu al Bisericii anglicane se simte îndatorat în conștiință să le săvârșească. In săptămâna ce premerge Crăciunului, bisericile sunt arhifrecventate de credincioși. Cei doi sau trei preoți ai fiecărei parohii — parohiile engleze fiind foarte mari — sunt nelipsiți dela biserică, dând continuă asistență duhovnicească celor ce au lipsă de ea. Ceea ce impresionează însă mai mult, sunt liturghiile zilnice la cari zeci de credincioși se împărtășesc cu sfintele Taine. Aranjate la o oră foarte potrivită, ora șapte dimineața, — aceasta nu numai în preajma sărbătorilor mari, ci în tot timpul anului bisericesc —, serviciile publice, începând în genere la ora nouă, dau posibilitatea oricui să asiste la ele, fără a-și întrerupe ocupațiile obișnuite. Liturghia anglicană este de altfel destul de scurtă; în special cea din zilele de lucru numită *Low-Mass*=liturghie recitată, nu durează nicicând mai mult de o jumătate de oră. Liturghia din dumineci și sărbători servită de un singur preot se numește *Sung-Mass*=liturghie cântată și durează de obiceiu patruzeci de minute, iar săvârșită de trei preoți *High-Mass*=liturghie solemnă, asemenea căutată și însoțită de mai bogat ceremonial, ține circa o oră.

In ajunul Nașterii-Domnului, Vecernia mare, la ora șapte și jumătate seara, este ascultată de mulțime mare de credincioși. La ora unsprezece în aceeași seară, în toate bisericile se organisează câte un frumos concert de colinde, acompaniat de orgă, de o jumătate de oră. La unsprezece și jumătate preotul, sau preoții fiecărei biserici, îmbrăcați în odăjdii luminate, asociați de șapte până la doisprezece copii purtători de sfeșnice aprinse, prapore și cădelniițe, își fac ieșirea solemnă din sacristier (diaconar), îndreptându-se spre altarul principal din mijlocul bisericii. După o scurtă rugăciune îngenunchiată în fața acestui altar, se începe o slujbă specială de sfințire a așa numitului «*Christmas-Crib*». Ce este acest Christmas-Crib? Este peștera din Vifleem în miniatură, așezată în partea de sud a bisericii, în care într'o iesle mică se află Pruncul ceresc Isus (o păpușe de porțelan) înconjurat de Preacurata Fecioară Maria, logodnicul ei Iosif, păstorii sfinți, îngerii slăvitori și blândele dobitoace: boi, miei, asini etc. (toate acestea sunt figurine de ghips).

Inceputul acestei slujbe este semnalat prin luarea Pruncului Isus, de către preotul liturgisitor, de pe sfânta Masă, aducerea Lui cu mare solemnitate la peșteră și așezarea Lui în ieslea sfântă. Apoi cu glas înalt preotul anunță bucuria nașterii Mântuitorului cu cuvintele: „Iată Prunc ni s'a născut, ca să ne isbăvească din moarte și din păcat". Urmează imediat citirea Evangheliei dela Luca cap. II, vers 1—21, iar după evanghelie otpustul.

Acest Christmas-Crib este obiect de înaltă venerație pentru credincioșii anglicani și în special pentru copiii acestora. In intervalul 25—2 Februarie, cât timp el rămâne în biserică, multe predici și meditațiuni se țin copiilor îngenunchiați în fața Pruncului adăpostit în peșteră. Zilnic și la orice oră am vizitat diferite biserici, mi s'a dat prilejul de a găsi credincioși de toate

decât să-l silim puţin pe diavol ca să nă lase legăturile mai lungi şi îndată ne amăgim crezându-ne liberi.

Ah, ce lucru grozav este acesta că mulţi creştini se cred isbăviţi de cel rău, se cred în braţele Domnului, când de fapt ei nu se pot depărta de ale lumii acesteia decât atât cât îi lasă aţele legăturilor cu cari ea îi ţine legaţi. Şi te doare inima când vezi atâţia „pocăiţi" cari s'au „botezat" la diferitele secte, şi cărora diavolul le-a lăsat puţin mai lungi legăturile lui, încât ei pot să nu mai înjure ca înainte, să nu mai bea băuturi alcoolice, decât pe sub ascuns, sau chiar de loc. In schimb însă răutatea inimii lor e tot cea mai dinainte, lăcomia de asemenea e aceeaşi. Mândria însă le-a crescut mai pierzătoare, îmbrăcând-o într'o haină nouă, religioasă, încât ei se uită de sus şi dispreţuitor la ceilalţi creştini „nepocăiţi".

Văzând acest lucru dureros şi pierzător în lumea sectarilor, parcă mi-e teamă să nu se întâmple acelaş lucru şi cu mulţi din fraţii noştri din Oastea Domnului. Ba, voi spune cu durere că chiar am văzut lucrul acesta la unii fraţi ostaşi. Căci într'adevăr aici e o mare primejdie. Bietul om se poate înşela foarte uşor asupra stării lui sufleteşti. Diavolul are în privinţa aceasta o mulţime de meşteşuguri viclene, încât el reuşeşte să ţină pe om mereu legat cu legăturile lui, lăsându-i-le doar puţin mai lungi ca să se creadă deslegat.

Dar atunci ce este de făcut? Cum am putea rupe aceste legături diavoleşti?... Iată aici marea întrebare a mântuirii noastre la care trebue să răspundem. Altfel rămânem mereu în amăgiri şi în moarte.

Biata femee gârbovită de legăturile diavolului ar fi putut să mai aştepte mult în sinagogă dacă nu s'ar fi întâlnit cu Domnul Isus. Deci, din această întâlnire cu Mântuitorul a venit deslegarea legăturilor cu cari Satana ţinea femeea legată şi gârbovită.

Intâlnirea omului cu Domnul Hristos e începutul mântuirii lui. Intâlnirea cu Domnul Hristos a deslegat pe mulţi oameni de grozavele legături ale Satanei. De pildă isbăvirea îndrăciţilor din laturile gadarenilor. Intâlnirea cu Domnul Hristos a ridicat din morţi pe fiul văduvei din Naîn şi a deslegat pe Maria Magdalena de legăturile celor 7 demoni cari o stăpâneau. Diavolul nu poate suferi apropierea Domnului Isus. In focul întâlnirii cu Isus se topesc toate legăturile diavolului şi ale lumii. Sufletul se simte eliberat şi cu bucurie mare se aruncă la picioarele Mântuitorului. Ah, bucuria acestei eliberări din cătuşele diavolului, cât este de mare!

In focul întâlnirii cu Isus şi în bucuria eliberării sufleteşti se petrece naşterea din nou a mântuirii. Aci se începe marea lepădare de sine şi trăirea cu Hristos după voia Lui. Intâlnirea cu Isus din lacrimi, întâlnirea de foc cu Isus viu, privirea ochi în ochi cu Isus cel Răstignit, iată numai aceasta ne poate mântuì, deslegându-ne toate legăturile cu cari lumea şi stăpânul ei, diavolul, ne ţine legaţi.

Lucrul acesta se întâmplă cam greu la oameni, pentrucă legăturile diavolului îi ţine pe loc. Chiar dacă diavolul mai lungeşte sforile legăturilor lui, totuşi el are de grijă să nu lase pe om să se apropie prea mult de Domnul Hristos. Ci doar aşa de departe dacă-l lasă pe om să privească Crucea Golgotei, şi să asculte glasul Evangheliei. El ştie că lângă Hristos legăturile morţii se topesc.

Iată de ce sunt ataţia „pocăiţi" nepocăiţi. Pentrucă n'au avut o adevărată întâlnire cu Domnul Isus. Şi n'au avut această întâlnire mântuitoare, pentrucă legăturile diavolului nu-i lasă să se apropie de Hristos şi nici ei n'au cerut şi nu cer „cu post şi cu rugăciune" ca Domnul să vină la ei să-i' deslege de aceste legături. De aceea ei nu sunt „nici reci, nici calzi". Ci zac într'o grozavă amăgire.

Iubite frate, care citeşti aici, ia seama bine cum stai tu în această privinţă? Ce s'a întâmplat cu legăturile cu cari erai legat de răutăţile şi deşertăciunile lumii? Te-i întâlnit tu ochi în ochi cu Isus cel Răstignit? Ai simţit tu focul mântuitor al acestei întâlniri? Ia vezi nu cumva diavolul te mai ţine legat cu vreo legătură ascunsă? Nu cumva ţi-a lungit doar puţin sforile cu cari te ţinea legat? Te simţi tu într'adevăr liber, desfăcut de toate legăturile lumii acesteia? Simţi tu pe Hristos stăpân al inimii tale? Eşti tu în stare să faci orce pentru Hristos ca să fii pe placul Lui? Dacă mai este ceva ce ştii că i-ar plăcea Domnului să faci, şi mai este ceva care te împiedecă să faci voia Lui, înseamnă că diavolul te mai ţine legat cu ceva. Şi bagă de seamă că o legătură cât de mică poate să-ţi aducă alta şi alta, până ce diavolul te are iar cu totul prins în legăturile morţii.

Ah, dacă am încerca să ne dăm seama de aceste legături mici şi ascunse cu cari diavolul şi lumea ne ţine legaţi, ne-am spăimânta ca psalmistul care strigă: „Mă înfăşuraseră legăturile morţii şi m'apucaseră sudorile mormântului. Dar am chemat Numele Domnului şi am zis: „Doamne, mântueşte-mi sufletul. Ascultă-mă Doamne că sunt robul Tău. Tu mi-ai desfăcut legăturile"... (Psalm 116, 3—16).

Doamne, Isuse, ne înfăşoară şi pe noi legăturile nevăzute ale morţii veşnice. Când ne gândim la ele simţim sudorile mormântului. Dar plini de nădejde şi credinţă chemăm numele Tău cel sfânt. Te chemăm pe Tine, Doamne Isuse, Mântuitorul nostru şi-Ţi strigăm: „Doamne, mântuieşte-ne de cel rău. Desleagă-ne legăturile cu cari diavolul şi lumea ne ţin legaţi. Depărtează dela noi orce duh de neputinţă, care ne gârboveşte sufletele şi nu ne lasă să ne apropiem de Tine şi să facem voia Ta cea mântuitoare. Doamne, ascultă-ne rugăciunea. Desleagă-ne legăturile morţii...

Pr. Nicolae Vonica

Bilanţul unei activităţi ministeriale

Prin noua schimbare intervenită în echipa guvernamentală, P. S. Episcop **Nicolae Colan** *s'a retras dela conducerea Ministerului Cultelor şi Artelor.*

Se cuvine să facem cu această ocazie o privire retrospectivă asupra activităţii P. S. Sale la acest departament şi în general ca membru al guvernului.

A fost pentru prima dată dela Melchisedec încoace — care n'a fost ministru însă decât foarte scurt timp — că un episcop a fost încredinţat cu conducerea unor importante rezorturi ministeriale şi experienţa, putem spune, a dat roade frumoase, datorită personalităţii proeminente a ierarhului chemat la asemenea rol. Om de aleasă cultură bisericească şi generală, spirit dotat cu preţioase însuşiri sociale şi cu un echilibrat simţ de comportare în cele mai pretenţioase şi mai variate împrejurări, P. S. Sa s'a achitat cu perfecţiune de îndatoririle ministeriale, sporind prestigiul Bisericii care s'a dovedit aptă să dea oameni pricepuţi nu numai în sectorul propovăduirii religioase, ci şi în conducerea trebilor generale ale Statului.

Ca ministru al Educaţiei Naţionale P. S. Sa a dat înţelepte şi salutare îndrumări învăţământului obştesc al Ţării. Ar fi nespus de bine pentru viitorul neamului ca aceste idei şi îndrumări să fie menţinute, căci o adevărată renaştere a sufletului românesc nu se poate întemeia decât pe o cultură cât mai străbătută de credinţa creştină.

Dar marele şi netrecătorul titlu de mândrie al P. S. episcop Colan, ca fost ministru al Educaţiei rămâne reorganizarea învăţământului teologic, prin care întreg acest învăţământ a fost pus sub supravegherea Bisericii, Academiilor li s'au dat toate drepturile universitare şi fiecărei episcopii i-s'a recunoscut dreptul să intre în conducerea câte unui liceu sau şcoale normale din centrul ei.

E drept că prin Legea învăţământului superior dela 1 Nov. 1938 s'a încercat coborîrea Academiilor sub nivelul universitar, dar această încercare n'a durat decât un moment. Astăzi, datorită în mare parte prezenţii în guvern a P. S. episcop Colan, Academiile sunt echivalate aproape în toate privinţele cu Facultăţile de Teologie: absolvenţii lor, cari au la bază diplome de bacalaureat sau de seminar, vor primi dela 1 Aprilie salar egal cu al licenţiaţilor şi se pot înscrie în şcolile normale superioare. Ar mai rămânea ca şi profesorii lor să fie echivalaţi în grad cu profesorii Facultăţilor, ca egalizarea să fie complectă, cu salvarea caracterului lor de şcoli depinzând de autoritatea bisericească.

Iar dacă eparhiile n'au intrat încă în posesiunea liceelor sau şcolilor normale, aceasta nu e vina P. S. Sale. Sf. Sinod n'are decât să pună mai multă stăruinţă în traducerea în practică a unui drept recunoscut de lege.

O reformă principală impusă de P. S. Sa a fost aceea privitoare la situaţia sectelor în România. Măsurile fixate în Regulamentul lor sunt atât de efective încât ar fi în stare, bine aplicate, să oprească lăţirea acestui flagel naţional. Baptismul mondial, conştient de stavila puternică ce i se pune în cale în ţara noastră, a tuturor libertinităţilor, a reacţionat violent. Dar P. S. Colan n'a cedat nici unei presiuni, fiind mai degrabă dispus să se retragă din guvern. A dat astfel o dovadă de aprigă tenacitate într'o chestiune în care e identificat deplin cu o neclătinată convingere.

P. S. Colan a fost preocupat şi de stabilirea unor noui şi mai juste criterii de salarizare a clerului. In această direcţie a şi intreprins toate lucrările pregătitoare şi se spera că în bugetul viitor să se poată incadra această mult aşteptată reformă.

Plecând din guvern, unde a intrat la înaltă chemare, pentru a contribui cu prestigiul şi cu priceperea P. S. Sale la consolidarea Ţării în momente grele, P. S. Sa poate fi mulţumit că şi-a făcut din plin datoria.

Oastea Domnului

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

vârstele şi de toate clasele sociale, dar mai ales copii, rugându-se cu căldură Copilului ceresc aflat în iesle.

Originea acestui Christmas-Crib în Biserica engleză datează dintr'o epocă mult prereformatorică, (vezi relaţii ample asupra acestui cult în volumul: „The Cristmas-Crib", de Nesta Roebeck, London, 1937). Astfel se explică faptul că laturea protestantizantă din această Biserică nu agreează şi nu practică acest cult al Cristmas-Cribului. Anul acesta, pe când I. P. S. Sa Dr. Lang, Arhiepiscopul de Canterbury, săvârşia sfinţirea Cristmas-Cribului în capela Sf. Ştefan a catedralei din Canterbury, un credincios din curentul protestantizant, a protestat îndrăzneţ împotriva acestei datini, rugând pe I. P. S. Sa „să înceteze cu un obicei păgân de provenienţă antereformatorică". I. P. S. Sa, cu toată calmitatea, a invitat pe curagiosul întrerupător al serviciului, să găsească un moment mai potrivit pentru un astfel de protest împotriva unui cult atât de mult înrădăcinat în sufletul poporului englez, (vezi „The Times", 27 Dec. 1938).

După terminarea sfinţirii Christmas-Cribului, se începe, la ora douăsprezece din noapte, sfânta Liturghie, anunţată prin tragerea tuturor clopotelor. La sfârşitul Liturghiei toţi credincioşii prezenţi se apropie de sfântul Altar pentru a se împărtăşi cu Sf. Taine. In Biserica anglicană credincioşii se pot apropia de sf. Potir oridecâteori conştiinţa îi îndeamnă la aceasta. Mărturisirea nu este o condiţie sine-qua-non pentru împărtăşire. La scaunul mărturisirii vine cineva numai atunci, când îşi simte sufletul apăsat de sarcina unor păcate de moarte. Nesimţindu-şi împovărată conştiinţa cu nici un fel de păcat, credinciosul Bisericii anglicane se poate împărtăşi cât de des posibil, chiar zilnic. Responsabilitatea apropierii cu vrednicie de Sf. Taine, este lăsată în această Biserică în grija personală a fiecărui credincios, (vezi Beltonn: „A. Manual of. Confessors", pag. 87, London, 1931).

Ceice din motive binecuvântate n'au putut participa la Liturghia de miezul nopţii, şi deci nu s'au împărtăşit cu Sf. Taine, pot face acest lucru la una din cele trei liturghii din dimineaţa zilei de Crăciun. Ca şi în Biserica romano-catolică preoţii anglicani, la sărbătorile mari au dreptul şi chiar datoria de a săvârşi trei liturghii în aceeaşi zi. Iar în restul anului bisericesc oricând preotul anglican poate săvârşi o liturghie ca preot, poate participa la a doua ca diacon şi la a treia ca ipodiacon.

Impărtăşiţi cu Sf. Taine, credincioşii acestei Biserici petrec zilele de Crăciun exclusiv în sânul familiei. Se şi zice pretutindenea în Anglia: „Crăciunul este o sărbătoare a familiei". Operă, teatre, cinematografe, restaurante, etc. toate sânt închise. Străzile Londrei atât de extraordinar populate în alt timp, cu o circulaţie vehiculară atât de ameţitoare, acum sunt pustii. Metrourile, cari în zilele obişnuite servesc uimitor de perfect cele opt milioane de locuitori de pe cele două maluri ale Tamisei, acum abia la câte o jumătate de oră trece câte unul, pentru a lua pe foarte sporadicii pasageri. Intâia şi a doua zi de Crăciun, trebuind să merg la biserica grecească în partea de vest a Londrei, pentru a lua parte la Sf. Liturghie şi a mă împărtăşi cu Sf. Taine, nu mică mi-a fost mirarea constatând că într'un metrou de cinci vagoane, pe o distanţă de circa zece km., eram singurul pasager, din toate staţiile neurcându-se nici un călător. Englezii în aceste zile de sărbătoare nu părăsesc casa. Ei preferă petrecerilor sgomotoase şi balurilor transpiratorice liniştea caldă a familiei, între lecturi pioase, discuţii sănătoase şi între consumarea tradiţionalei „Christmas-Pudding" (budincă de Crăciun).

Dar Crăciunul în Anglia mai este şi un prilej de traducere în fapt mai activ, decât în restul anului, a îndatoririlor milei trupeşti faţă de aproapele nevoiaş. Orice credincios cu oarecare dare de mână simte obligaţiunea închinării obolului său fie în bani, fie în natură (haine, încălţăminte etc.) pentru ajutorarea celor lipsiţi. Biserica este cea care adună aceste jertfe benevole, spre a le împărţi apoi săracilor şi a lumina astfel şi acestora zilele de sărbătoare ale Naşterii Domnului.

Anul-Nou este serbat aproape tot atât de duhovnicește ca şi Crăciunul. In ajun, de obicei la ora şase seara, în toate bisericile se săvârşeşte Vecernia-mare, urmată de un concert de colinde, cu numeroasă asistenţă de credincioşi. La unsprezece şi jumătate din noapte toţi credincioşii se adună din nou la biserici pentru a petrece o oră în rugăciuni de mulţămită lui Dumnezeu pentru binefacerile anului ce se sfârşeşte şi în rugăciuni de cerere pentru anul ce se naşte. Monumentala catedrală londoneză „Saint Paul", la acest serviciu mezonoptical a fost neîncăpătoare pentru mulţimea imensă venită să se închine. Lumea ticsită în piaţa din faţa catedralei, a ascultat descoperită slujba şi predica transmisă prin megafoane din timp pregătite pentru aceasta.

Revelionul, atât de indispensabil în concepţia multora pela noi şi pe aiurea, este un ce necunoscut pentru adevăraţii englezi. Când în vre-un colţ al Angliei se aranjează un revelion, toată lumea ştie că el este organizat de streinii ce petrec în această ţară, nu de englezii de sânge.

Din cele mai sus relatate se poate

Manifest-program

Consiliul de miniştri a examinat şi aprobat, în şedinţa sa de Luni, 6 Februarie 1939, *manifestul-program* al noului guvern.

Problemele de care se ocupă manifestul-program, se pot rezuma astfel:

Apărarea şi întărirea ţării: prin menţinerea unor raporturi normale cu statele străine, prin desvoltarea puterii noastre militare, prin asigurarea finanţelor publice, prin intensificarea producţiunii naţionale, prin asigurarea sănătăţii publice, şi prin sprijinirea muncii şi culturii poporului.

In ce priveşte regimul *cultelor*, programul de înfăptuire este următorul:

Vom proteguì Biserica naţională ortodoxă română, dominantă în stat, precum şi Biserica română greco-catolică.

Vom modifica legea pentru regimul general al cultelor din 1928, punând-o în concordanţă cu principiile Constituţiei Regele Carol al II-lea, şi vom întocmì regulamentul acestei legi.

Lucrăm la legea pentru salarizarea clerului de toate categoriile.

Se vor completa locurile vacante de preoţi şi de funcţionari eclesiastici; se vor înfiinţa parohii şi posturi nouă, acolo unde trebuinţele locale necesită.

Toate cultele minoritare, istorice şi legal recunoscute, se vor bucura, ca şi în trecut, de toate garanţiile acordate de Constituţie şi de legile în vigoare.

Pentru Fundaţiunea Gojdu

Cu ocazia călătoriei recente la Bucureşti, I. P. S. mitropolit NICOLAE a avut o întrevedere cu dl ministru al Afacerilor străine, Grigorie Gafencu, şi cu acest prilej I. P. S. Sa între altele a cerut ca Ministerul nostru de externe să facă toate demersurile pentru grabnica soluţionare definitivă a chestiunii Fundaţiunii Gojdu. In urma acestei intervenţii, Ministerul nostru de externe a şi făcut demersurile necesare pe lângă guvernul din Budapesta pentru ratificarea acordului încheiat, care din partea Statului român a şi fost ratificat. Dl ministru Grigorie Gafencu a încunoştiinţat pe I. P. S. Sa că are cele mai bune speranţe că chestiunea va fi curând soluţionată.

Organizaţi Reuniuni de femei

Cu ocazia instalării dlui *N. Zigre* ca ministru al cultelor şi artelor, noul sfetnic regal, cunoscut ca o figură proeminentă a Ardealului, a declarat următoarele:

«Aduc cu mine în fruntea acestui minister sentimentul tradiţional al românilor ardeleni: lubirea faţă de Biserică. Românii din Ardeal au desfăşurat lupta lor pentru păstrarea fiinţei etnice sub scutul Bisericii naţionale. Preoţii şi învăţătorii au fost conducători fireşti ai ţăranilor români secondând pe intelectualii dela oraşe. In cursul acestor lupte românii din Ardeal s'au unit cu biserica. Inţeleg prin urmare să arăt toată solicitudinea bisericilor naţionale. Sânt convins că prin religiozitate creăm o forţă sufletească morală care va contribuì mult vieţii de stat.»

Salutăm cu multă bucurie şi cu îndreptăţite nădejdi instalarea la conducerea departamentului cultelor, a dlui N. Zigre, fiu devotat al Bisericii şi al idealurilor, membru în corporaţiile noastre bisericeşti. Ştim că Dsa aduce în fruntea ministerului cultelor o profundă iubire şi înţelegere pentru biserica strămoşească.

Lumea creştină *şi toţi iubitorii de pace şi civilizaţie nu pot decât să se bucure, cu toată îndreptăţirea, că războiul fratricid din Spania este astăzi, după doi ani şi mai bine, la ultimul său act. Se semnalează înaintarea victorioasă a naţionaliştilor spanioli şi înfrângerea totală a comuniştilor.*

Eliberatorul Spaniei de sub tirănia păgână bolşevică este generalul ***Franco****, celce a izbutit să ducă la biruinţă* ***crucea*** *şi* ***naţionalismul*** *în mult încercata ţară spaniolă.*

Notarii comunali din întreagă ţara au îndatorirea, conform hotărârii ministerului de interne, să redacteze, în afară de orele de serviciu, *petiţii*, către autorităţi administrative, la cererea sătenilor din comunele lor de reşedinţă. Tariful, fixat (în sume de 10 lei până la 200) pentru aceste petiţii, are să fie *afişat*, în biroul notarial. Primirea de taxe mai mari decât cele prevăzute în hotărârea ministerială, este strict oprită, sub sancţiunea pedepsei disciplinare.

Nr. 281—1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Păr. Avram Budoiu din Tolţia-mare, decedat la 6 Decemvrie 1938, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 25 Ianuarie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Probleme-Recensii-Comentarii

Luăm act cu bucurie. — *Am asistat, vreme îndelungată, cu sufletească amărăciune, la mişcarea de coborâre a Academiilor noastre teologice în rândul şcoalelor secundare.*

Organele noastre superioare bisericeşti au reacţionat cu demnitate împotriva acestei mişcări a unor anumiţi «centrişti» cari, cu o exagerată încredere în sine, socotesc că studiu temeinic, în domeniul teologiei, se poate face numai la Universitate, şi că numai aici s'ar putea da societăţii preoţi cu bagaj suficient de cultură superioară.

Aceşti adversari, cu nume şi fără nume, au uitat că ştiinţa teologiei creştine îşi are obârşia în modestia Nazaretului şi a Vifleemului şi că cea dintâi slovă a creştinismului s'a scris departe de larma lumii şi de întreagă filosofia antică, prin pustiuri, prin peşteri, în surghiun, pe drum şi prin catacombe dela lumină de opaiţ.

Poate nu-şi dau seamă, că din sânul Academiei teologice au ieşit, înălţându-se, toţi Ierarhii de azi ai Ardealului.

In această privinţă pot reaminti că b. o. la Sibiu I. P. S. Mitropolit ***Nicolae****, pe vremuri fost profesor seminarial, în fiecare săptămână Joia urca treptele catedrei din sala de cursuri, ţinând prelegeri din domeniul teologiei în faţa studenţilor, cu atâta bogăţie de dovezi şi de exemple, încât ne răpea sufletul, uitând noi de orce grijă pământească. Sânt aproape 20 de ani de atunci, şi totuşi, adevărurile rostite la acele cursuri îmi răsună şi azi în suflet, iar îndemnurile calde îmi conduc paşii pe cărările complicate ale vieţii.*

Mă gândesc cu drag la anii petrecuţi în şcoala noastră teologică, unde deschiderea anilor şi examenele se făceau, ca şi azi, sub înalta preşedinţie a Chiriarhului, înafară de inspecţiile lunare inopinate la cursuri şi la ***internat****.*

Astfel funcţionează Academiile noastre teologice, din toate centrele eparhiale ale mitropoliei Ardealului, sub îndrumarea şi supravegherea părintească a Chiriarhilor, cari pun suflet din sufletul lor, alături de profesorii selecţionaţi în baza celor mai stricte criterii de cinste, hărnicie şi cunoştinţe, întru educarea viitoarei preoţimi.

Această preoţime, cu studii temeinice şi cu bogate daruri sufleteşti, obţinute în astfel de condiţii, conduce poporul credincios către înaltele idealuri creştine şi naţionale.

Academiile de teologie au dat neamului, şi vor da şi în viitor, cel puţin atâta, dacă nu mai mult ca alte aşezăminte de învăţământ superior.

In urma acestor adevăruri, preoţimea Ardealului primeşte cu deplină satisfacţie hotărârea recentă prin care Academiile noastre teologice fac parte din institutele superioare de învăţământ ale ţării. — Pr. A. Marcoviciu.

*

Conferinţe preoţeşti. — In 8 Decemvrie 1938, preoţimea tractului Sf. Gheorghe şi-a ţinut conferinţa preoţească de toamnă, sub preşedinţia P. C. părinte protopop Aurel Nistor.

După săvârşirea utreniei şi invocarea Sf. Duh, de către P. C. protopop şi Pr. V. Dancu, în sf. bis. din Sf. Gheorghe, preoţimea a trecut în sala de şedinţe a „Astrei" Sf. Gheorghe, unde a urmat desfăşurarea programului.

P. C. P. protopop deschide conferinţa prin o scurtă cuvântare, cu care ocazie prezintă pe Cuc. preoţi Ştefan Corpade din Arini şi Ion Rauca din Comolău, noi veniţi în tractul Sfântul Gheorghe.

Urmează apoi conferinţa ţinută de Pr. *Şt. Corpade* despre „Divinitatea şi omenitatea Domnului nostru Isus Hristos" şi conferinţa Pr. *Iacob Gheorghe* despre „Ortodoxie şi catolicism".

Conferinţele au fost bine apreciate de preoţi.

A urmat conferinţa ţinută de Pr. *Ilie Păştina* despre „Rolul preotului în străjerie". Autorul arată ce însemnat ajutor se îmbie preotului de către străjerie, în educarea morală şi religioasă a copilului şi a tineretului.

După acestea P. C. Pr. protopop face comunicări referitoare la activitatea viitoare a cercurilor preoţeşti, aducând vestea îmbucurătoare că, în anul ce vine, o să se înceapă zidirea unei monumentale biserici ortodoxe în centrul oraşului Sf. Gheorghe.

Se pune în discuţie felul în care vor activa cercurile culturale, îndemnându-se Cuc. preoţi să înfiinţeze asemenea cercuri acolo unde încă nu sunt înfiinţate.

In legătură cu acestea se hotăreşte înfiinţarea unor şcoli ţărăneşti în parohiile mai mari din tract.

După terminaren programului On. preoţime în frunte cu P. C. P. protopop s'a prezentat la dl colonel Ctin Petrini, prefectul jud. Treiscaune, ca să-i mulţumească pentru grija şi străduinţa deosebită întru ridicarea şi bunul mers al parohiilor româneşti. — Pr. *I. G.*

*

neforţat trage concluzia, că viaţa religioasă a ilustrului popor englez este minunat de conştient trăită. Dacă în imperiul Britanic soarele nu apune niciodată, el deţinând aproape o pătrime din tot globul pământesc, şi dacă rolul ce-l joacă Anglia în diriguirea destinelor omenirii este atât de imens, credem că aceasta se datoreşte în ordin primordial trăirii poporului ei în permanent contact cu cerul. Sf. Scriptură şi „Grayer Book"-ul (cartea de rugăciuni) sânt două lucruri de preţ ce nu lipsesc nici din casa, nici din sacul de călătorie al oricărui englez.

Intreţinându-mă într'una din zile, asupra acestor probleme, cu distinsul preot londonez F. E. P. S. Langton, Sfinţia Sa îmi spunea cam următoarele: Conştiinţa treaz religioasă a poporului englez este opera săvârşită cu multă trudă de Biserică. Preocuparea ei fundamentală este de a forma această conştiinţă din epoca fragedă a copilăriei fiecărui credincios englez. Menţinerea permanentă a poporului ei evlavios cu ochii ţintă la Hristos, este efortul pe care ea-l săvârşeşte cu neprecupeţită strădanie.

Dar, despre metodele de pastoraţie ale Bisericii anglicane, cu alt prilej.

Londra, Ianuarie 1939.

Pr. D. Veştemean

Din suferinţele preoţilor noştri de altădată

de **Candid Muşlea**
preot-profesor

Acte şi documente:

Nr. 1131/797.

Adresa: Preacinstitului şi Preavrednicului al nostru Protopop şi a toată Ţara Bârsei Georgie Heines cu plecăciune să se dea — la Braşov.

Prealuminate şi Preacinstite Părinte Protopoape, cu plecăciune ne închinăm, nouă preavrednic stăpân!

Cu plecăciune jeluesc Preasfinţiei Tale, fiindcă acum la 12 Maiu anul acesta curgător, având eu un dascăl la biserică tocmit şi aşezat, din Zârneşti, anume Ioan al Bratului Duşescu, ce este iarăşi dascăl la Zârneşti, la care ţiind şi şcoală aicia din sus de Bran la biserica din Moeciu de jos, viind copii de pe la toate bisericile de dinsus de Bran la învăţătură, cu care purtându-se foarte bine, după rânduеala şcolii, numai ce s'au pomenit unde vine un dărăbuţ de sas, anume Mechel, cu ştreangul în mână ca să-l lege la cătane. Aşadară el pe unde au putut au scăpat, şi şcoala s'au risipit. Şi acum întâmplându-se de au murit şi tovarăşul preot, ce au fost la această biserică, eu am rămas de tot singur şi sfânta biserică acum ca când ar fi pustie, fiindcă nici am cu cine mai sluji sfânta leturgie, ca să rog pe Preamilostivul Dumnezeu pentru Impăratul, sau pentru tot norodul creştinesc. La care noi partea preoţească am fost încredinţaţi după înaltele porunci cumcă feciorii preoţilor şi dascălii cei rânduiţi la slujba bisericească să fie de acest fel de lucru şi de alte forşponturi împărăteşti sau domneşti de toate apăraţi. Iară acum vedem că cu toată silinţa suntem siliţi şi la toate rânduielile satului împărtăşiţi, mai ales la regula cătăniei de totuluş cu totul împărtăşiţi.

Cu care ne rugăm milii Preasfinţiei Tale ca unde se cuvine să arăţi această jalbă a noastră unde se va cuveni, fiindcă de nu se va îndrepta acest lucru dela Cinstitul Scaun al Braşovului, noi vom fi siliţi mai nainte a căuta îndreptare pentru lucrul acesta, fiindcă este ocară, bajocură cu acest lucru de cinstea noastră preoţească şi a tot neamului nostru românesc neunit, fiindcă la alte naţii nu se fac de acest fel de lucruri a se lua feciorii preoţilor sau dascălii bisericilor la rânduеala cătăniei. Cu aceasta jeluind rămânem. Bran din sus die 13 Mai 797.

Ai Sfinţiei Tale Plecate sluji
(ss) *Ioan Fota* nameasnic din sus de Bran şi paroh la Moeciul de jos. (ss) *Ioan Manoiul* paroh din Şimon. (ss) *Oprea Jorja* paroh la Cheie. (ss) *Stanciu Ciurea* paroh la Moeciul de sus. (ss) *Stan Moşoiu* paroh la Fundata. (ss) *Radu Ţeposu* paroh la Şirne. (ss) *Nicolae Tipeiu* paroh la Peştere. (ss) *Radu Talpă* dela Peştere. —

(Protopopul transpune această jalbă Magistratului, care decide că: deoarece acest fel de a prinde recruţi şi a tulbura şcoala nu se poate permite, să i se facă cunoscut castelanului ca în viitor să se abţină dela astfel de lucruri.)

*

Nr. 2622/1800.

Prea Cinstit Scaun Protopopesc,
Mie buni îndreptători!

Fiind eu chemat la o nuntă în Bran, unde logodnica (sau mireasa) era din Zârneşti, fiindu-mi şi neamul, de altă parte vedeam ţedula protopopească că eram rânduit să-i şi cunun, fiindcă parohul dela acea biserică din Cheie au fost murit, adecă Popa Oprea Jajii, aşa noi plecând cu nunta am trecut prin Bran cu pace, dar întorcându-ne a doua zi iarăşi prin Contromanţie (Contumacie! N. transcr.), am trecut cu pace, dându-ne Domnul Director omenie. Iară când am ajuns drept casa unde şade Domnul Castelanul, noi veneam din sus, Dl Castelan din jos dela cârciumă

Cerc pastoral. — Membrii cercului pastoral Nr. 1 din protopopiatul Târnava au ţinut şedinţă în parohia *Abuş*, în 6 Decemvrie 1938.

La serviciul divin, utrenia urmată de sfânta liturghie, servit în sobor de preoţii prezenţi, au luat parte în mare număr credincioşii din parohie.

La priceasnă a predicat Pr. *Emil Pop*, vorbind despre viaţa şi faptele marelui ierarh Nicolae.

După masă, la vecernie, a vorbit preotul *Vasile Popa*, arătând, prin exemple din viaţa de toate zilele, felul în care cel viclean activează în lume şi modul în care creştinii se pot apăra de atacurile lui, având ajutor pe Mântuitorul şi învăţătura Lui.

La sfârşitul slujbei, Păr. preşedinte *I. Stângaciu* mulţumeşte, în numele parohienilor, preoţilor cari prin slujbele şi predicile rostite au procurat credincioşilor adevărate momente de înălţare sufletească.

A doua conferinţă s'a ţinut în 22 Ianuarie 1939 în parohia *Bobohalma*.

Biserica, deşi spaţioasă, a fost neîncăpătoare pentru mulţimea credincioşilor doritori să fie de faţă la sf. slujbe. La priceasnă a predicat Pr. *Ieronim Stângaciu*, explicând evanghelia zilei: Precum Zachei vameşul a primit cu bucurie pe Mântuitorul în casa lui, aşa şi noi să-L primim în casa sufletului nostru, trăind o adevărată viaţă creştinească.

La vecernie a vorbit Pr. *V. Popa* despre rodurile vieţii sufleteşti ce izvoresc din jertfa crucii. — La sfârşit, preşedintele face un rezumat al activităţii acelei zile, îndemnând credincioşii ca cele auzite să le însuşească şi în modul acesta ogorul sufletului lor să producă îmbelşugată roadă duhovnicească.

A treia conferinţă pastorală s'a fixat pe ziua de 26 Martie în parohia Subpădure. — Pr. *I. St.*

Acţiunea călugăriţelor din Blaj

E o veche durere românească acţiunea călugăriţelor catolice din România, cari sub pretextul că dau o educaţie mai îngrijită fetiţelor înşeală buna credinţă a multor părinţi ortodocşi de aleasă situaţie socială de-şi dau copilele pe mâna lor ca să se trezească după câtva timp că fiicele lor au fost pierdute sufleteşte, pentru familie şi pentru neam, zăpăcite de vicleana persuasiune a acestor „cârtiţe", cum le numea acum câţiva ani Păr. Arhim. Iuliu Scriban.

Un asemenea caz ne relatează în ultima vreme Păr. protopop al Gorjului, Gr. Prejbeanu, în foaia „Pânea Vieţii" (Târgu-Jiu, 1 Ianuarie 1939).

E vorba de fiica unui bun român şi ortodox din Gorj care, studiind la Şcoala Normală de fete din Blaj, a fost convertită la catolicism după patru ani de neîncetată momeală din partea „Congregaţiei Surorilor Maicii Domnului". Biata copilă căzută victimă atâtor caracatiţe, cari i-au strecurat metodic în suflet licoarea rătăcirii de minte, a scris părinţilor că e hotărâtă să se facă călugăriţă catolică şi de nu-i vor da aprobarea, se va sinucide. Iată până la ce gânduri „creştineşti" a dus un suflet nevinovat de copil, vicleana lucrare din întunerec a acestor corupătoare de copii.

Tatăl fetei, profund revoltat, a cerut Congregaţiei socoteală. Superioara a răspuns declarând între altele: „Puteţi să ridicaţi oricând copila. Nu pot însă să-mi asum răspunderea vieţii ei dupăce va pleca din Institut. *Acest lucru nici nu-l vreau şi nici nu mă simt obligată să-l fac*».

Sigur, ce-i pasă ei de-o viaţă ortodoxă? După ce a dus copila până pe marginea prăpastiei, nu simte şi nu vrea să simtă nici o răspundere care s'o facă să dea fetiţii sfatul să părăsească asemenea gânduri. „Dacă nu-i a noastră, mai bine să moară!". Cruda mentalitate inchizitorială îşi găseşte un sălaş admirabil în sufletele secătuite de sentimente umane ale unor făpturi înrăite de fanatismul catolic.

Povestea însă nu se sfârşeşte aci. După încercări nereuşite de-a-şi vedea fata acasă, zădărnicite prin manopere de tot soiul ale călugăriţelor, tatăl fetei s'a adresat Parchetului general, Patriarhiei şi Ministerului cultelor. Acum se aşteaptă rezultatul cercetărilor.

Ce concluzie să tragem din toate acestea?

Să îndemnăm părinţii să nu-şi dea fetele în şcoalele catolice? De sigur că o facem. Dar aceasta nu-i destul. De câteori nu cade victimă omul de bună credinţă înşelăciunii care are în serviciul ei totdeauna un abil regisorat şi cel mai mieros vocabular călugăresc.

Mai trebue să se sesizeze şi autorităţile de stat, sancţionând aspru până la interdicţia activităţii şcolare congregaţiunile, prinse cu astfel de fapte la activul lor.

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici**:

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

INFORMAŢIUNI

Recunoştinţă, plină de pietate, s'a adus Duminecă, în 5 l. c., la Chişinăul Basarabiei, pe locul, în dreptul catedralei, unde s'a desvelit monumentul Regelui întregitor de neam, **Ferdinand I.** Monumentul marelui Rege mărturiseşte legătura pe vecie a românilor dintre Prut şi Tisa cu patria mamă şi devotamentul lor faţă de Tron şi Dinastie. Măreaţa statue, în granit şi bronz, s'a ridicat din iniţiativa şi ofranda comitetului ofiţerilor de rezervă din Basarabia, cu sprijinul întregului popor basarabean şi cu obolul ofiţerilor activi din comandamentul corpului III de armată. Inălţătorul prilej s'a tălmăcit, în strălucite cuvinte, rostite de fruntaşi ai neamului, prezenţi la sărbătoare.

Moartea profesorului Gh. Ţiţeica. In locuinţa sa din Bucureşti a încetat din viaţă profesorul universitar, membru şi secretar general al Academiei Române, *Gh. Ţiţeica*, în ziua de 5 Februarie 1939. Prin moartea sa, ştiinţa pierde un strălucit reprezentant, care prin lucrările sale a dobândit admiraţia neamului şi a străinătăţii.

† Romul Simu, fostul secretar administrativ al Asociaţiunii culturale „Astra", a răposat în Sibiu, în 29 Ianuarie 1939, la vârstă înaintată de 82 de ani. Decedatul era mult apreciat ca muncitor sârguincios şi desinteresat. A lucrat, câteva decenii, în calitate de învăţător, apoi conferenţiar şi secretar, în cadrele Asociaţiunii şi ale fostei Reuniuni române de agricultură din Sibiu. A publicat câteva scrieri folositoare poporului şi meseriaşilor noştri. Veşnică să-i fie amintirea!

Act de mulţămire. Credincioşii parohiei ortodoxe române *Batiz*, protopopiatul Hunedoara, aduc vii mulţămiri dlui fost deputat de Hunedoara, *Constantin Bursan*, pentru donaţiunea făcută pe seama sfintei noastre biserici, în suma de 140.000 lei. Donaţiunile făcute până în prezent sfintei noastre biserici de dl Constantin Bursan se ridică la respectabila sumă de Lei 450.000. Dumnezeu să-i răsplătească. — *Oficiul parohial.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 12 Februarie 1939, va predica părintele *M. Neagu*.

Conferinţă publică. Seria conferinţelor din sala prefecturii judeţului Sibiu se continuă Duminecă, în 12 Februarie 1939, ora **17** (5 seara), când va vorbi dl *Dr. V. Bologa*, prof. universitar Cluj, despre: Evoluţia medicinei în cei 20 de ani dela proclamarea unităţii naţionale.

Papa Pius XI a încetat din viaţă Vineri, 10 Februarie 1939 în etate de 82 ani. Inainte de a fi papă s'a numit Achile Rati. A fost ales papă în Februarie 1922.

Nr. 31/1939 par. (7) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din Batiz, protopopiatul Hunedoara (jud. Hunedoara), dă în intreprindere prin licitaţie publică tincuirea bisericii noui cu toate lucrările aparţinătoare tincuirii.

Licitaţia se va ţinea în *5 Martie 1939* ora 2 p. m., în localul casei parohiale (fosta şcoală confesională) în prezenţa consiliului parohial şi a consiliului de construcţie.

Planul şi devizul se pot vedea la epitropia parohială. Licitaţia se va face pe bază de oferte închise însoţite cu o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte de stat în valoare nominală.

La licitaţie vor fi admişi numai antreprenori calificaţi cu dreptul de liberă practică a acestei specialităţi. Deplasările la faţa locului privesc pe concurenţi.

Batiz, în şedinţa consiliului parohial şi a construcţiei ortodoxe române ţinută la 1 Februarie 1939.

Ioan Truca
preot ort. rom.

Nr. 106—1939. (8) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin moartea fostului paroh al parohiei de clasa a treia, **Tolţiamare** [protopopiatul Orăştiei], se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Eclejie: 3 jug. şi 1200 st. pătraţi.
3. Dela 43 familii câte o ferdelă (de 30 litri) porumb sfărâmat.
4. Venitele stolare obişnuite.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc pentru concurare, — se vor înainta Oficiului protopopesc ort. al Orăştiei în terminul dat.

Concurenţii e de dorit să se prezinte în parohie, în Dumineci sau sărbători, pentru a lua parte la serviciul divin, făcându-se cunoscuţi poporului

Orăştie la 30 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc, în înţelegere cu Oficiul parohial.

Prot. **Ioan Moţa,**
adm. tract.

şi cărăuşul (sau unchiul miresii) neputând a opri caii, sau a trage înlături de drum, Domnul Castelanul s'au dat înlături, şi aşa stând şi noi cu carul, numai ce vedem pe Domnul Castelan unde vine cu al său toiag, şi au început a da în omul care mână caii înainte până au frânt băţul, zicând că: „Eu sânt domn, pentru ce nu te dai înlături?". Atunci mergând cărăuşul al căruia era carul, adecă unchiul miresii, au început a-l ruga pentru care îl bate, că era un ginere al lui, şi rugându-se numai decât au poruncit slujitorilor, şi l-au luat prins, ducându-l în curte, văz din car unde ei gătea un scaun să-l bată, şi-l şi pusease pe scaun. Eu văzând acea necuviincioasă şi fără cale faptă, şi nejudecat omul, m'am grăbit şi m'am dat din car jos, şi m'am dus ca să mă rog, socotind că mi se va asculta rugăciunea. Aşa eu apropiindu-mă, am început a mă ruga zicând: „Domnule, iartă-l mă rog, că n'au făcut nici o stricare, iar dacă au făcut vr'o pagubă, ţine-l oprit până îl vei judeca, şi nu-i făcea această necinste, că e om bătrân, şi fruntea satului în Zârneşti?!. Şi aşa zicând eu aceste cuvinte de rugăciune, odată numai îl văz că vine asupra mea, şi începe a da cu băţul cel frânt în mine zicând că: „Tu eşti popă numai în biserică, dar aici nu eşti!" şi altele, şi nu numai atâta, ci au lăpădat băţul, şi au început a mă lua de păr, şi a-mi da palme, scoţându-mă afară din curte. Aşa eu toate aceste suferindu-le, ştiu că nimica n'am greşit, că era de faţă slujitori de ai vămii, şi cătane dela vartă, după cum atestatul cu litera A), arată.

Pentru aceasta cu plecăciune mă rog la Preacinstit Scaun Protopopesc, să binevoiască a arăta aceasta necinste şi scădere a Preoţiei mele unde se cuvine, că până nu mi se va face din destul satisfacţia, nu voiu înceta a jelui şi a-mi arăta scăderea mea, rămân aşteptând mângăiere sânt

Al Prea Cinstitului Scaun Protopopesc la toate plecat

(ss) *Ioan Komsá* Paroh Zerneşti.

Copia.

*

Attestatum.

Adecă noi cei mai jos iscăliţi arătăm în frica lui Dumnezeu, punând la mijloc martor pre Dumnezeul nostru, la care vom da seamă la înfricoşata judecată, după cum am văzut cum s'au întâmplat bătaia cu Preotul Ioan Comşa dela Zârneşti dela Domnul Castelanul Gandi într'acesta chip, că trecând numitul Preot din Bran de din sus cu nuntaşii cu caru, şi apropiindu-se cu trecerea de curtea Domnului Pârcălab şi atuncea s'au întâmplat de au venit şi Domnul Pârcălabul de din jos cu căruţa, şi mintenaş au sărit din căruţă cu băţu în mână şi au alergat la car unde au fost nuntaşii, şi au apucat pe omu care au fost călare şi l-au bătut cât i-au fost voia, şi apoi s'au dus la curtea sa, şi iarăşi întorcându-se au poruncit de au băgat pe cărăuşu în curtea sa şi în casă, şi scoţându-l din casă au poruncit să pue scaunul să-l bată, iar Preotul s'a sculat din car şi s'au dus în curtea sa ca să-l roage să iarte pe cărăuşul acela, şi numai decât am văzut noi că-l scoate pe Popa bătându-l cu băţu, şi dându-i palme, aceasta am văzut, şi mărturisim oriunde se cuvine [şi] vom răspunde cu sufletele nevătămate. Die 7 Sept. 1800.

(ss) *Ilie Dregan* fraiter din Varta de dinsosz. (ss) *George Ruszu* ketane. (ss) *George Renea* ketane. (ss) *Mihai* ketane.

*

Opinie.

Viind enaintja atsesztui szkaun Protopopeszk salba (jalba!) Parohului Popi Ioan Komsa din Zerneşti, deszpre Domnul Kasztelanul din Bran, luund noi ku ameruntul, szokotind viatza szau purtaria Preotului kum eszte en szlusba lui, lam geszit ke en szlusba Preotzii lui, nimeni nitsi un ponosz dekend je Preot aszupra lui nau dat, si szlusbele szale tsele enkredintzate lui toate liau enplenit, nitsi enpertesit ku betzia nitse odate nu szau aflat, tsi tot djauna enplinitoru poruntsilor szau geszit. Mai enkolo szokotind si deszpre Domnul Kasztelanul, umblend noi en Vizitatzie la Bran pentru Biszeritsi, foarte multzi oameni ni sze seluja nouo ke sze bat de Domnul Kasztelanul, noi nu krediam, si le reszpundiam ke noi nune mesztekem, datzi la Tsinsztitul szfat, sau la Domnul Sudetz. Dar akum tokma vedem ke faptele lui tsale mai denainte sze ved a fi adeverate pentru atsei. Devreme tse szau pusz tokma endrum, si en kalja nuntzii, nunumai pe kereusul nu era szlobod al bate, ke avia Domn eu szatul lui, dar kum au putut endrezni de abate pe numitul Preot, nau szokotit ke are kilin Iuriszdiktia, nau szokotit ke toate sudekata Preotul de ar fi si vinovat ku betaje nu sze pedepszeste, tsi ku lepedaria Popii, nau szokotit si atsaszta ke tot en drum fere sudekate etelhereszk lukru, tsi, atsesztja toate liau trekut cu vediaria, si sau fekut enszusi endesztulare deplin. Pentru atsaszta ku pleketsune fatsem aretare la Pria Tsinsztitul Magisztrat, si asteptem tsa de szeversit hoterire ka sze numai szuperem pe K. Gubernium, ke ne fekendunisze endesztulare vom fi szilitzi a areta si mai departe, ku atsaszta rugendune remenem. Brassov, 7. Sept: 1800.

Ai Tsinsztitului Magisztrat plekatzi

(ss) *Gheorghe Duma* Adm. Pr. Brassov. (ss) *Dimitrie Martinovici* Nam. par. Feld[ioara]. (ss) *Ion Popovici*, Nam. Prejmir. (ss) *Bratul Baiul*, Nameznic Zârneşti. (ss) *Ioan Fota*, Nam. din sus de Bran.

(Semnăturile sunt originale, cu cirile, iar cel care a scris adresa le-a scris şi cu caractere latine, la stânga.)

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane